

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félre 6 kor., negyedre 3 kor. — fill.
Külföldre: félre 9 kor., negyedre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos.
Felelős szerkesztő: Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

A „Reggeli Ujság“ mai számában egy névtelen vezércikkhez, aki egyébként kitűnően ismerheti Marxot, Lassale és Hennelt, idézetekkel fűszerezett támadást intézett a debreceni függetlenségi párt három vezető férfa ellen. A gyanúsítások és a félre, vagy el nem ismert zsenik gorombáskodásaitól és ólító tévesztett gunyolódásaitól hemzseg az a cikk, melyre érdemben válaszolni kár lenne. Ugy tesz a cikkíró, mint a sanda mészáros. Nem oda üt, a hova néz. A névtelen cikkező a szociálistákkal kacérkodik, hozzájuk intézi szavait és voltaképpen szidja a koalíciót, a függetlenségi pártot, a triumviratust és főképpen mindenáron azon van, hogy a diákok megtartsák a fáklyásmenetüket, hogy alkalma legyen cikkírónak szíve, legkedvesebb kiválasztott népét a hazát, Istent, egyházat, családot megtagadó szociálistákat a diákok ellen vezetni és az esetleg bekövetkező vérontást „biztos helyről“ intézni.

Az ilyen agent provocateurséggel mi már réges régen tisztában vagyunk. Azoknak van szükségük Cézár holttestére, akik nem temetni akarják őt, hanem dicsérni — saját magukat, hogy a nép, a felséges nép, a hatalmas tudással bíró kozmopolita szociálista nép vállaira emelje őket Megváltóként, hogy alkalmuk legyen az Isten ígéje helyett az érhurti program alapján Marx és Lassale ígéit hirdetni.

Tudjuk, ismerjük azoknak az álfügget-

lenségieknek legtitkosabb, legelrejtettebb óhaj-tásukat. Minden törekvésük oda irányul, hogy Kristóffy ur mindenre kész bandájához csatlakozva gyöngítsék minden áron a koalíciót. Mosolygunk egy elbizakodott sik-ladarabon, amelyik felakarja tartóztatni az utjába akadit lavinát.

Maradjon el az ifjuság fáklyásmenete! Ne folyjon ártatlan vér az utca kövezetére. Mert, úgy látszik a cikkíró ur igen jól tudta már előre, hogy a szociálisták diákvérre szomjaztak. Fogadjanak szót neki a diákok, ő legjobban ismeri a haza nagy ellenségeinek konspirációt.

Egy azonban mégis bizonyos, hogy a cikkíró ur azért ágál annyira az általános és titkos választói jog mellett, mert amíg ez meg nem lesz Magyarországon, addig ő nem lehet képviselő! (Akkor is csak kopasz-szon! Szedő.)

Az általános, titkos szavazati jog kérdése a fővárosban keltette a legnagyobb izgalmat. A követ Kristóffy belügyvivő dobta a válság csöndes vizébe. A hullámszókatlan erővel indult meg, de a magyar nemzet nagy néprétegeit nem tudta megmozgatni.

Mi az oka ennek? Az, hogy az általános, titkos választói jogot nem a magyar nemzet erősítésére, hanem letörésére akarják létesíteni a nemzet ősi ellenségei. Azért hagyta hidegen a nemzetet ez a nagy kérdés, mert nem jogszerzés a cél, hanem jog-

tiprás. Ezért lett az általános, titkos szavazati jog kérdése — másodrendű kérdés.

Az ifjuság mindig a nemzet lelkesedését képviselte és ime az ifjuság nem türtet az általános, titkos szavazati jog mellett, hanem a nemzet jogai mellé áll.

Mig dr. Jászi Viktor, aki a mimikri elmélet alapjára helyezte tudományát és pályafutását, cikkeket ír az általános szavazati jog mellett és a magyar vezényszó letörésére akarja felhasználni, az ifjuságra hatni nem tud. A saját tanítványai is meg érzik rajta a bécsi szagot.

De csak cikkezzon a mimikri-közjogtudós, itt Debrecenben nem lesz hatása annak senkire, sőt fogadást merünk tenni rá, hogy az általános, titkos választói jog behozatala után sem viszi tovább a — képviselőjelöltségnél.

Régi szokás Debrecenben a névnapozás. Ma is nevezetes nap volt, a Kálmán nap. Valóságos bucsujáróhely volt a Kálmánok lakása.

Persze a szerényebb jövedelmű embereknek nagy elemi csapás a tulzásba vitt névnapozás, amely elől csak szökés-sel lehet menekülni.

Az előrelátó szülők ép' ezért olyan keresztnéveket keresnek a fiaiknak, amelyek a naptárban fel nem lelhetők.

Genovéa följegyzései.

Irta: Alba Nevis.

Ma rosszul kezdődött a napom; néhány jelentéktelen, de mégis bosszantó dolog teljesen elvette a kedvemet.

Az első volt mindjárt reggel, hogy Franci, az inasunk, beletörte a rolóba a kulcsot s az ajtó mellett kellett ácsorognom, ide oda tipegnem a tavaszi locs poosban, a míg a lakatos megérkezik.

A varróleányok, a kik ilyenkor mennek a munkába, erősen megnéztek, úgy, a hogy az ember a hozzá hasonló, sorsa osztályosát, a konkurrenst nézi. Egyik-másik — a csitrafajtából — lökdöste a pajtásait és vihogtak rajtam.

Egy nyurga, kopott vén leány, rojtos-zélű kabátban, odasugta a másíknak:

— Nézd csak; tűz!

A hajamra mondta ezt; a nagy, erős-szakos, vörös hajamra, a mit hiába rendszer-bályozok tömémentelen hajttíval a kalapom alá, minduntalan kibuvik és eszknem a vállaimra zuhan.

Oh, hogy utáltam ebben a percben az én vörös hajamat! Hogy utáltam azt a esu feldő, otromba, közönséges esordát, mely egymást lökdösve, kacagva, vaskos bokáját mutogatva a felfogott szoknyák alatt, elcsörtetett mellettem!

Es minden dühöm főképpen Franci ellen fordult, aki meggubbadva szepegett a lakatos mellett s nem mert rámrézni.

— Elheltlen! — mordultam rá.

S isteni gyönyörűségem telt volna benne, ha teljes erőmből a hajába ragadhatok, de az utca tele volt jövő menő emberekkel s én a botránytól iszonyuan félek! Talán ha valaki arculütne az utcán, szó nélkül mennek tovább, csak hogy elkerüljem a botrányt.

... Mától kezdve babonás leszek, hinni fogom, hogy az álmok teljesüljenek hogy a kéményseprő mosolygása szerencsét hoz és hogy a rosszul kezdődött dolognak a vége jó. Hinni fogom főképpen ez utóbbit, mert a mai nap meggyőzőtt róla.

Istenem az én reggeli rossz kedvem! Hogy el párolgott, hogy oda lett! Soha még ilyen virágos kedvvel, ilyen boldogan, ilyen égő arccal nem tértem nyugalomra.

... Valaki volt a boltban: nem ismeretlen, uem is új vevő: körülbelül másfél év óta jár hozzánk ugyanabban az időben, ugyanazért a virágért.

Eddig sohase törődünk egymással: mint két, egymás mellett eirobogó vonat, amelynek más a célja, más az iránya, mások az utjai. Pedig ez a valaki nagy ember ám, híres ember: az ország első színházának, a Nagy színháznak legismertebb tagja, szerelmes színész. Azonkívül legszebb ember a fővárosban. Kettős ok arra, hogy gyűlöljem: szép ember és — színész!

Érhetetlen előttem az a lázas hajszá, ami a művészek bízalma, barátságá, szerelme után folyik.

Hiszzen annyira emberek, annyira kicsi

és közönséges emberek ők, az erőnyeiket nézve... csak tán a gyarlóságaikban óriások...

A Nagy-színház hármaskapujával itt terpeszkedik közvetlen a szomszédságunkban s látom, mint ontja déltájt, vagy reggeli próbák után mind a három kapuján a könnyelmű, vig és tarka lányait, vénhadit arcu legénykeit és kimondhatatlan undor fog el; a parfümmel beszagositott pocolya, festékek pirosa mázolt színtelenség és pezsgógyöngyökkel telecírázott bűn iránt.

... Egyszer, egy estén egy gömbölyű kis színésznő virágot vétetett nálam a barátjával s mikor a szárcakat begöngyöltem a staniolba, hirtelen a férfihez hajolt és sugott neki valamit.

Lángbaborult arccal néztem rájuk s a férfi úgy zavarba jött a tekintetemtől, mintha gyóntatnám.

— Azt mondja épp — hebegte — a kisasszony, hogy magából gyönyörű színésznő lenne.

Mosolyogtam és a leány azt hitte, hogy szörnyen megtisztel ez a dolog, tehát helybenhagyta.

— Igen, igen, hisz óriási haja van és olyan, mint a bronz, ha azt leboosáná...

A szeretőjére nézett s nyomban elhallgatott, mert az szinte beletemetkezett a pillantásával a hajamba és összeszívta az ajkát.

Bennem hirtelen feltámadt a nyomorúságomnak, szegénységemnek minden dacos büszkesége és hidegen és kissé kiméltlenül végig oda nékik...

Királyi mentség!

Írta: **Bakonyi Samu.**

Akik a királynak mostanában tanácsot adnak, az eszközökben nem nagyon válogatók. Sem izlésük, sem törvénytiszteletük nem olyan kényes, hogy akár a nyílt alkotmányértéstől, akár a nemzeti érzékenység durva megbánásától visszariadnának. Amit szeptember 23-án elkövettek, tartalomban és mindenható udvar magyargyűlöletét. Az „udvar“ fogalma alatt értse mindenki azt, amit és akit akar. A nemzetnek nincs kit felelősségre vonnia. A király tetteiért sem politikai sem jogi felelősséggel nem tartozik. A királyi eskünek és hitlevélnek csak belső foruma van, amelynek ítélete ellen csak az örök bíróhoz és a történelem ítélőszékéhez van felelősség. A külső és egyidejű felelősséget a kormánynak kellene viselnie. A kormány azonban a felelősség elől megszökik s a cserben hagyott király magát szolgáltatja ki az e'aruit nemzet elkeseredésének.

Két kézzel ekként rombol és dul oktan dühvel a fékevesztett hatalmi örület. Ám lássa, mennyivel jut ezen a nyaktörő uton céljához közelebb. Hogy nem fog visszarettenni semmitől azt várja, hogy a nemzetet is kihozhatja sodrából, aziránt tegnap óta senkinek kétsége nem lehet. A kormány félhivatalosa ugyan valami mentségfélélet hebeg a tegnapi eljárás magyarázatára, de ez is inkább ügyetlen cinizmus, mint a szeméremérzetnek utolsó fellobbanása. Az ügyvivő urak eszerint azért nem alázták le maguk a magyar parlamenthez, mert nem volt semmi mondani valójuk. Ezzel hát maguk szolgáltatnak bizonyosságot amellett, hogy az ország-

gyűlés elnapolásáért való felelősséget nyíltan, szemtől szemben elviselni nem tudják és nem akarják. Nem tudják, mert a felháborodott parlament haragja ellen semmi jogos fegyverrel nem védekezhetnek. És nem is akarják, mert egészen mást akarnának. Mert nekik és még inkább udvari és bécsi szövetségeseiknek és pártfogóiknak az volna nyilván inyűk szerint, ha a felháborodás vihara az okos mérséklet minden gátját elszakítaná. Láthatnák pedig, ha oktalanságukban még látni tudnának, hogy a magyar nemzet józansága ezt a pokoli örömet ádáz ellenségeinek megszerezni nem fogja.

Mennél bizonyosabb, hogy talán már a közel jövőben az eddiginél is erősebb ostromot kell alkotmányvédőküzdelmünkben visszavernünk, annál bizonyosabb az is, hogy a nemzeti elmentállásnak napról-napra több erőt kell kifejtenie. Az erőpazarlás pedig nem erőkifejtés. Arra hát ne számítsanak, hogy nyugalmunkat elveszi jük. Minden támadással csak a védelem erejét fogják fokozni s el fog jönni az ideje, hogy a bámuló világ csak igazságunk diadalát fogja üdvözölni, mikor alkotmányunk bevehetetlen bástyái alól véres fejjel futni látja majd az eszevesztett önkényuralom vert hadait. Csak rajta, támadjanak. Böven tapasztalhatják, hogy a védelemre készen állunk. Egységes nemzeti táborunkat hiába akarták megbontani. Botor számításuk egészen dugába dől. A vén fiuk lepkefogó hálója, amelylyel színes eszmék pillangóit fogdossák össze csalfa programmba, az ezeresztendő fejlődés biztos szárnyain magasan és büszkén emelkedő magyar alkotmány fenséges Turulmadarát foglalul nem ejtheti.

A legujabb törvénytelen elnapolást

kimondó királyi kézirat szerkesztői az eddigi formáktól némileg eltértek. Lehet, hogy maguk is érezték „a bűnös cselekedet átkát“ s ezért látták szükségesnek, hogy a királyi elhatározást indokolással kísérik. De még inkább valószínű, hogy ez az indoklás a felelősség áthárításának a gyöngye kísérlete és egyben a válság közelebbi fejleményeinek a bejelentése. A mindenesetre szokatlan indoklás szerint nevezetesen azért kellett az országgyűlést több mint két hónapra újból elnapolni, mert parlamentáris kibontakozást biztosító alapon új kormányt alakítani eddigelé nem sikerült. Mintha egyetlen egyszer komolyan megkísérelték volna! Mintha parlamentáris kibontakozás más-kép, mint a többség kebeléből, a többség programja alapján való kormányalakítással lehetséges volna! Ha tehát az elnapolás indokál a parlamentáris kibontakozás hiányát hozták fel, ez az eljárás egészen megfelel annak az eljárásnak és annak az alkotmányos felfogásnak, amely a parlamenti többség vezéreinek szeptember huszonharmadiki fogadtatását rendezte.

És vajjon ami „eddigelé“ nem sikerült, ennek az eljárásnak a folytatásával sikerülni fog? Ezt már a Burgban sem hiszik s azért ez a különös indoklás tulajdonképpen annak a szándéknak az átlátszó leple, hogy a parlamentáris kibontakozásnak előbb-utóbb új kísérletéhez fognak folyamodni. Az elnapolás csak időnyerésre való. Az idő pedig arra kell, hogy a pénz és erőszak munkája kellőképpen előkészíthető legyen. A cifra program csak cégernek való. Az igazi eredményt a pénz és az erőszak biztosítja. Már tudniillik a császári hatalom szolgáinak hite szerint. De mi más hitet vallunk. Hiszünk a

— Oh még annyira nem vagyok!
— Kárl — felelte a leány guayosan s ahogy kimentek a boltból, a mellére szorította a kezét és úgy kacagott.

Valaki, azaz világosan szólva: Herceg, a legszebb ember és a legnevesebb színész, beszél hozzám. Főképp még a kűszöbről, ahogy rendszeren szokta és a kalapját csak kicsit, alig észrevehető módon billentette meg:
— Kérem a virágot!

Kivettem a vázából a virágját, a nagy, halavágysága szegfűt, mely belől a szirmoknál csudálatos rózsaszínben játszik s amit a kertész tisztán az ő számára tenyész, párosítván egy husszínű s egy hófehér fajt. Ilyen szegfűje nincs ebben az országban másnak.

— Tessék — mondtam hűvösen — s nem nyújtottam felé a virágot, mint máskor, hanem letettem a pultra.

Herceg meghökkenett kissé azután, rám nézett és nekem úgy tetszet, mintha mosolyogna.

— Haragos? — kérdezte.

Ez az egy szó össze visszakavarta a véretem, nem a szokott hangon mondta nem azon a hangon, amin a virágát kéri, hanem egészen sutogva, fojtott, forró hangon amiből az érzékenység szédületesen gazdag özönc sóhajtott felém,

Egy pillanat alatt átérttettem, hogy miért rajongnak úgy érte, miért török magukat nagyuri dárnak a barátságáért s miért veszi körül az érdekességnek az a rózsaszínű, megejtő köde, — ez a hang megértette velem.

— Haragszik? — kérdezte megint, míg a gomblyukába tűzte a virágot.

És nekem még csak eszembe se jutott hogy az emberek kérdése, felelte, az egész társadalom, minden: csupa hazugság, csupa

finom, illedelmes, citrán felöltöztetett hazugság, amivel egyik jól nevelt ember tartozik a másiknak. Még az alárendelt helyzetem se jutott eszembe, hanem kitört belőlem az az örület, keserű őszinteség, amivel gyűlöltté tettem magamat mindenki előtt s csak úgy zudítottam rá a bennem tobzó indulat.

— Igen, haragszom, mert azt hiszi, hogy gyönyörűség nekem, ha kiszolgálom, mert azt hiszi, hogy köteles vagyok alárendelni a parancsának magam, haragszom, mert azt hiszi, hogy a virággal együtt az én mosolyomat is megfizette. Mert mindeneknél főbbvalónak képzelem magam és szemének: egy bogárnál kisebbnek, egy szem pornál jelentéktelenebbnek tart! Mert lenéz, semmibe se vez!

Elfáradtam s ő kerek, barna szemével igea derűlen és mosolygósan nézett rám, azután lassakint elvonult ez a mosolygás és leült a pultra elé, a bársony fauteuilbe.

Már ekkor rettenetesen szűgyeltem a dolgot. Nevetségesnek is tűntem fel magam előtt: Istenem, egy embert, a ki először áll velem szóba, így megröghanni!

— És nemcsak önre haragszom, — mentegetőztem — hanem az egész világra. Irózatos rosszul van ez így! . . .

— Érdekes leány, — mondta elgondolkozva — végtelenül érdekes! A legnagyobb szocialista, a kivel életemben találkoztam; roppant érdekes!

A hangja most már józan volt és nyugodt, úgy beszélt, a hogy csak nagy intelligenciája, sokat élt emberek beszélhetnek, a kikben az érzések, gondolatok minden ki-nűása tiszta és kikristályosodott formában él.

Éreztem, hogy ez az ember elérhető. len magasságban áll fötöttem és mindazok fölött, a kiket csak ismerem.

Én ezzel a maga kis fejével foglalkozni fogok, — mondotta aztán. Nagyon értékes fej!

Ebben a percben vevőm jött, egy elegáns kisasszony, suhogó alsóban, pompás foglaltu briliánsokkal a fülében; ahogyan a szoknyáját fogta a kalapja alatt kidudorodott a divatos frizurája, rögtön tudtam, hogy Lipótvárosi. Buzavirágot vett, egy egész hatalmas csomót s míg a selymes figurájára tűzte, a csudás, kék virágok fölött a csudás, kék szemével a mesterre nézett.

A mesterre nézett és én pirultam el; úgy elpirultam, hogy még az államot is megfestette a felesapó vér s a kezemből kihullattam a virágot.

— Lássa, — mondotta a mester — mikor az ajtó bezárult az asszonyka után. Az ilyen nő hogy mer buzavirágot tűzni a mellére? Kaméliát, piros rózsát, vagy akár tulipánt is; hagyján, de — buzavirágot! . . .

Indult kifelé ő is, de egy percre még megállt.

— El is feledtem; hogy hívják?

— Genovévának.

— Genovéva? . . . nagyon kellemetlen név, majd inkább: Gigi, Jó? Akarja? . . . Hiszen maga még fiatal, itt él a virágok között s a haja, ajka, vállai, mind csupa virág: teljes, illatos virág. Az ajaka pipacs, a nyaka lilium, a keble . . .

Hirtelen lehunyta a szemét, mint aki szédül s láttam, hogy szép homloka alján átesap a vér.

— Tehát: Gigi! — mondotta még egyszer, aztán megszorította erősen a kezemet; — Gigi . . .

Gigi! . . . az éjszaka gyönyörűt fogok álmodni . . .

nemzet erejében, hiszünk becsületében és bizunk jövődjében. hogy kísértés meg nem ejji, erőszak el nem tiporja. Kitarunk és ellentállunk. Harcolunk és győzni fogunk.

Diadal.

Ha valaki a függetlenségi párt történetét meg fogja írni, bizonyára első rangú helyet jelöl ki 1905. szeptember 23-ának, az akkori bécsi audienciának és annak a cédujának. Igen, ez a nap nagyon horderejű függetlenségi törekvések ujján. Azon a napon aratta döntő diadalát a függetlenségi párt. Azon a napon hullott a jövedő eső ama eseményre, melyet 67 ben néhány erősnak, keményfejű, hazája szabadságáért lángoló honfi elültetett. Azon a napon vált nyilvánvalóvá az ártás, mit 38 éven ütöttek velünk. Azon a napon hullott le az alarc a politika maszkjairól. Azon a napon hullott le ama honfitársaink szeméből is a hályog, kik eddig nem láttak, vagy nem akartak látni.

Itt áll a maga meztelenségében a tény. Tessék azt a cédulát figyelmesen elolvasni. Bár még nem kukorékolt hármat a kakas (Onod, Debrecen és...) mégis megtagadta művét a szentesítő.

Eddig legalább bihattuk, hogy 67 alapján is el lehet érni a magyar nemzeti államot összes attribútumaival együtt. De ama nap óta még azok is, kik eddig hittek, kénytelenek tévedéseiket beismerni és elismerni, hogy a magyar nemzeti államot csak a függetlenségi törekvések teljes diadalra vitelével, a tiszta perszonális unió alapján lehet csak megvalósítani.

Teljes szakítás Ausztriától, ez legyen a további küzdelemben a jelszó. Ez volt a bogórája írva ama néhány dicső magyarnak, kik jövedelmességgel megáldva belétek a szivekbe, belétek a jövőbe; kik ismerve a Habsburgok történetét, a múltból következettek a jelenbe és a jövőre.

A függetlenségi párt 38 éven át hirdeti, Magyarország csak akkor lesz gazdag és boldog, ha teljesen felbontja Ausztriával való szövetséget és tisztán fejedelmi közörség alapján áll. A függetlenségi párt 38 éven át hirdeti, hogy a 67-iki kiegyezést odaát, a bécsi burghban csak máznak tekintették, mely alatt a legagyafurttabb módon igyekeztek Magyarországot az örvénybe sodorni. A függetlenségi párt 38 éven át hirdeti, hogy az öszbirodalom ezméje nem szűnt meg élni, sőt magukat elsőrangú hazafiaknak tartó egyének annak titkos elősegítői.

Igen, mindezt 38 éven át hirdette lángoló honfiai szeretettel a függetlenségi párt; igen, azért kacagtak ki 38 éven át a függetlenségi pártot és ime, mindaz, mit eddig állítottak az ország többsége hitt, szeptember 23-án tűzbe dobatott, felséges urunk maga nyilatkozta ki, Magyarország nem rendelkezik önmagával, Ausztria nélkül nem cselekedhetik.

Ilyen agitátorra volt nekünk szükségünk. Felsőes urunk jelölte ki újra a függetlenségi párt programját! Elszakadni Ausztriától teljesen, hogy önállóan intézkedhessünk! Megselekedjük, mert velünk a nép, velünk az ország! A hatalom is velünk van. A kardok viselői jó hazafiak, a nép gyermekei s mit ér a kard kar nélkül. Ezt tudják odaát! Ezért a szó, ezért a szóbeli megfélemlítés. De nem ül fel már senki.

Mindenki hisz a függetlenségi pártnak, mert megmutatták Bécsben a magyar nemzet sebhelyeit. Ezt a hitet el nem veheti már senki s ez a hit győzni fog s jaj annak, ki ellene szegül! Három a magyar igazság!

Az alkotmányválság.

október 13.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök csütörtökön másfél óras kihallgatáson volt a királynál s döntés nélkül hagyta el a királyi kihallgató termet. A király rendelkezése sze-

rint Fejérváry még ma is Bécsben marad. Egyrészt a hosszú audiencia, másrészt az eredménytelenség is arra mutat, hogy a királynak Fejérváryék programjával szemben, különösen pedig az általános választói jog tekintetében még mindig aggodalmi vannak melyeket Fejérvárynak másfél óras rábeszéléssel sem sikerült eloszlatni. Fejérváry még délelőtt ismét kihallgatáson volt a királynál s az az audiencia valószínűleg meg is hozza a döntést.

Kossuth és Apponyi Szabadkán.

Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf október hónap 15-én vasárnap reggel hét órakor a keleti pályaudvarról Szabadkára utaznak. Kisétükben lesznek Barabás Béla, Farkasházy Zsigmond, dr. Pozsgay Miklós, Sümegey Vilmos, Papp Elek, Geréb József, Ballagi Aladár, Fernbach Károly, Szász Zsombor, Bernáth Béla, Sággy Gyula, Hellebronth Géza, Babó Mihály, Smialovszky Valér, Günther Antal, Steiner Ferenc. Szmogyi Aladár orsz. képviselő és Pallay Sándor a függetlenségi párt titkára. Kossuth Ferenc és Apponyi Albert ebből az alkalomból nyilatkozni fognak a helyzetről is.

Dalmátok mellettünk.

Bianchini reichsrathi képviselő a Narodni Lisztben a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Habár néhány dalmát képviselő nem írta alá a fumei határozatot, ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy utjában akarnak állni annak az akciónak, a melyet a fumei határozattal meg akarnak indítani. Több ok fogott fönn, a mely néhány képviselőt arra indított, hogy egyelőre tartózkodóan viselkedjék, ezek között a legfőbb az volt, hogy a konferencia összehívásának magyar részről nem nyújtottak garanciákat, hogy a horvát kívánásokat csakugyan teljesíteni is fogják. Ez a körülmény a konferencia tagjainak egy részénél bizalmatlanságot keletkezett s ennélfogva nem kívénják a nyomban való döntést. De ezek sem ismerik félre a fumei határozat fontosságát és nem is akarnak akadályokat gördíteni a megkezdett akció ellen. Ha a magyarok figyelembe veszik a horvát követeléseket és ha tetteik megfelelnek sajátjuk viselkedésének, akkor kétségtelenül az egész horvát ellenzék vádemekuma lesz a fumei határozat.

Szerbek a „bécsi kéz“ ellen.

Ujvidékről jelentik: A radikális szerb párt már hajlandónak nyilatkozott arra, hogy közös akció céljából a magyar koalícióhoz és a horvát ellenzékhez csatlakozzék. A többi magyarországi szerb párt egyelőre még tartózkodó viselkedést tanusít. A délmagyarországi radikális szerb párt elhatározta, hogy lemond Bécs kegyéről és minden szolgálatot megtagad az osztrák pártoknak. A párt ujvidéki lapja azt írja, hogy a szerbek érdeke azt követeli, hogy a mennyire lehet, a magyarokkal együtt menjenek, de nem azt, hogy az osztrák pártok érdekeit szolgálják.

Galley, az ünnepelt.

Galleyt, a sikkasztót, kedvesével Párisba szállították. A pályaudvaron óriási tömeg éljenezte a párt. Galley udvariasan hajlogva fogadta az üdvözlést. Morelly kisasszony csókokat dobált. Amiről nem jött tudósítás:

Polgármester (Frakkban előlép): Nagyérdemű férfi! Római anyák paizszal vagy paizson várják vissza fiaikat, mi is tudtuk, hogy Önt vagy egy rongyos vas nélkül, vagy vason fogjuk visszazsállítani. Elérkezett a nagy nap...

Galley: Ne bántsa polgármester ur, köszönöm... a mit tettem, önzetlenül tettem, titokban s nem várok érte köszönetet. Ohajtanám, hogy

a francia törvényszék figyelemre sem méltassa cselekedetemet. Hozzányultam némi pénzhez, hogy mint udvarias francia, lábaihoz rakjam a bájost, szöke tündérnek, kit e pillanatban is a legerősebb kötelékek fűznek hozzám.

Rendőrfőnök (diszkabátban előlép): Ha úgy tetszik...

Galley: Ah, Ön itt? Észre sem vettem. — kedves barátom, a mit az Ön rendőrei is megtehettek volna velem...

Rendőrfőnök: Örvendek, hogy láthatom:

Galley: Nagyon kedves... Mindenképpen visszatértem volna. Ha az Ön ügynöke elszalaszt, elfogott volna a vágy, hogy mielőbb viszontláhaszam szeretett hazámat. (Éljenezés.) Mert én első sorban francia vagyok. Szívesen elengedném életemből azt az öt évet, a melyet a bölcs francia igazságszolgáltatás tartogat a számomra, ha hazámnak szolgálhatnék vele.

Polgármester: Mily nagy hazafi...

Galley: Francia vagyok s ezt büszkén vallom. Szerettem hazámat és a szép nemzet. Rabja voltam a kék szemeknek, lehetek rabja a francia államnak is.

Polgármester (szerényen): A papircsokgyártás pang és Nagyságodtól várja a föllendülést.

Galley: Majd foglalkozom a kérdéssel. Kérem, adja át üdvözlőmet a törvényszék elnökének. ... Uraim a viszontlátásra.

(Börtönörök közt el.)

Ray.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: Nagypapó, énekes vigjáték. B.)

Bérlet 16 szám (C) Bérlet 16 szám (C)

Dekrecen. péntek, 1905. október 13-án:

BABA.

Nagy operett 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Lancelot	— — — —	Zilahyné Vilma.
Hilarius mester	— — — —	Polgár Sándor.
Loiremois gróf	— — — —	Szabó Gyula.
La Chatellariel	— — — —	Sarkady Vilmos
Maximin atya, testvér	— — — —	Arkossy Vilmos
Balthazar testvér	— — — —	Deési Alfréd.
Bazilique testvér	— — — —	Zajongi E.
Angelott testvér	— — — —	Szilágyi Ernő
Benoit testvér	— — — —	Gazdácska L.
Hilarius asszony	— — — —	Sz. Gárdonyi T.
Alezia leánya	— — — —	Fóti Frida.
Guduline komorna	— — — —	Kőrösmezey M
Jose	— — — —	Barabás K.
Nantiee	— — — —	Ungvári V.

Barátok. Férfi és nő vendégek. Történik egy képzelt országban.

A boszorkány. Sardou Viktor nagyhatású drámája tegnap este került ez idén először színre, nagyon stilszerű előadás keretében. Zorayát újra Csáder Iréntől láttuk aki művészete teljében pompázott e parádés szerepében. Szerelmes lány, olvadékony, kigyósimaságu volt buja szerelmében, vad, erőszakos kiméletlen, mikor megesalatra hitte magát. Tökéletesen eltalálta a hangot, nagy volt a játéka is és Zorayában elsőrangú alakítást nyújtott. A partnere Szakács Andor Don Enriqueje nem sikerült. Amilyen kiváló Shakespeare színész Szakács, annyira gyöngye volt a spanyol nagy ur ábrázolásában. Nem neki való szerep ez, amelyben kifűnő tulajdonságait és művészetét nem volt képes keilően érvényre juttatni. Donna Huanna Markovits Margit kezében volt, aki ebből a lényegtelen szerepből is tudott valamit csinálni. Arday Ida egy vén boszorkányban mutatta meg ismét a debreceni közönségnek kiváló képességeit. Oly nagy hatást kellett Szabó Irma is kis szerepében, hogy a közönség nyíltzinen hatalmas ovációban részesítette. Elég sikerült estéje volt tegnap a többi sze-

replőknek is és bebizonyosodott az, hogy Zilahynak a drámai társulata is kielégítő, egyes fogyatékosait leszámítva. (bj.)

H I R E K.

A szervezeti szabályzat módosításához.

Ugy hallom, a szervezeti szabályzat egészségügyi részének tárgyalása van folyamatban. Legyen szabad e kérdéshez nekem is pár szóval járulni.

Nem ismerem ugyan teljes egészében a t. főorvos ur javaslatát, sem a bizottság álláspontját; de annyit hallomásból sejtek, hogy a bizottság e téren is megtakarításokat kíván eszközölni, a főorvos ur pedig több kiadást javasol.

Nem mulaszthatom el a 12 ik órában a t. bizottság figyelmébe ajánlani, hogy nem csak a város fejlődése és haladása és evvel járó felhalmozódása az egészségügyi orvosi teendőknek hamis, a társadalmi socialis és humanitárius követelményekkel lépést tartó közegészségi ismereteink is mint több és több feladatot rónak e téren a törvényhatósági orvosokra.

Ami talán 1886 ban az érvényben levő szervezeti szabályzatban elégnék gondolatott, ma már semmi körülmények között sem az! Tehát e téren újabb áldozatok elől el nem zárkozhatik a város; ha csak még inkább, még rohamosabb visszaesését a közegészségnek előidézni nem akarja.

Igaz ugyan, hogy nem oly kézen fekvők az ezáltal okozott károk, hogy arról bárkit egy könnyen meggyőzni lehessen; de aki tanult, olvasott és a társadalmi élet ezer esioját binját ösméri, nekem fog igazat adni, magáévá fogja tenni amit elmondandó vagyok.

Végtelenül megnyugtató dr. Sárvány t. főorvos ur ama igyekezete, ami ma már minden nagyobb törvényhatóságnak igyekezetét képezi, t. i. a közegészségi szolgálatnak elkülönítésére — a tulajdonképeni orvosi szolgálatról, a szegény betegek gyógyításától.

Igen helyesen javasolja a főorvos ur a kerületi szegény orvosok intézményének felállítását, amivel könnyíteni akarván a rendőr orvosokon jobb, buzgóbb és körültekintőbb közegészségi szolgálatot remél bevezethetni.

Mig a ker. szegény orvosokkal a város szegényeinek orvosi ellátását kívánja igazán szép és nemes gondolkozással kellő és megérdemelt odaadással végeztetni.

Mely alkalommal már voltam bátor rámutatni a mai helyzet tartásatlanságára közegészségi téren rámutatva a ker. orvosok túlterheltségre, ami az ellátandók rovására esik.

Nem akarom ez alkalommal megismételni az ott elmondottakat; de felhívom a bizottság t. tagjait ama soraimnak megszívlelésére.

Legyenek attól áthatva mindannyian, hogy nincsen hasznosabb befektetése a városnak, mint amit a közegészség érdekében teszen. E téren a közérdeke egyben egyéni érdek is, mert senkire sem lehet közömbös a szomszéd betegsége sem, hiszen nem tudhatja, mily veszedelmes ragályos kornak képezi az melegágyát, mely reá és családjára nézve is vészthozó lehet.

Nem szabad e téren semmi áldozattól sem vissza-riadni. El kell fogadni a főorvos ur javaslatát és minden kerület részére a rendőr orvos mellé kerületi orvost is állítani,

gondokodom természetesen a kellő munka besorozásáról. Doktor.

— **Kályha mellett.** Fánk virradt a komoly ősz, felöltötte bújtatott embereivel, akik ha találkoznak egymással, régi szokás szerint rögtön megszólalnak: milyen hideg van! Mit szól ehhez a hideg időhöz? A hivatalos kalendárium már régen bejelentette, hogy erősen bent vagyunk az őszben, a golyák fecskéi és egyéb kedvenceink már valahol az egyiptomi piramisok körül szórakoznak, Szent Mihály napja is elmúlt és a hidegtől kipirult arcok, didergő emberek, — na ennek már a fele sem tréfa. Az abnormalis nyarat alighanem az ősz akarja helyre pótolni kellemetlen stilszerűségével. Hideg boru, eső, amilyen a valóságos ősz. A vénasszonyok nyarat, a mely máskor késő novemberig melengtetett bennünket, az idén úgy látszik elesapta az idő s ha melegedni akarunk, a kályha mellé küld bennünket. Pedig bizony-bizony ebben a drága világban ugyancsak jól esnék, ha még a mennyei kályha melegítene bennünket legalább egy kicsit, úgy — akár tavaszig is.

— **Szabadságon** Wisky Sándor a debreceni kórház gondnoka tíz napi szabadságát tegnap kezdte meg.

— **Kálmánok napja.** Ma volt a Kálmánok napja. Debrecen Kálmánjai ma ugyan csak benne voltak a jókívánságok áradatában. K. Tóth Kálmán ev. ref. lelkész, dr. Márton Kálmán, Géressy Kálmán, dr. Körössi Kálmán ügyvéd, Kolbenhayer Kálmán táblabíró, Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, Szabó Kálmán városi tanácsos, Dalmy Kálmán, dr. Tüdős Kálmán orvos, dr. Széll Kálmán és dr. Nagy Kálmán orvosok, dr. Nagy Kálmán ügyvéd, Wessprémy Kálmán megyei levéltáros, dr. Boldizsár Kálmán bűnügyi osztályfőnök, Kovács Kálmán rendőrfogalmazó és a többi Kálmánok mind mind usztak a jókívánságokban, a derék köszöntők pedig pogácsáztak és nyelték a jóféle kisüstön fött pálinkát.

— **Terjed a kanyaró.** Ma újabb 4 kanyaró esetet jelentettek be az orvosok, míg hastífusz csak egy volt. A kanyaró különösen az I. rendőri kerületben terjed.

— **Zemplénumegye átirata.** Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága nemzet vezéreinek szeptember hó 23-án ejtett sérelem megtorlására hívta fel a képviselőházat és határozatát Debrecen városának is megküldötte. Zemplénvármegye hazafias és minden ízében férfias átirata teljes szövegében a következő:

Kedves Barátaink és Atyánkfiai!

Az országgyűlési szövetkezett pártok vezéreivel 1905. évi szeptember 23-án Bécsben történtek alkalmából a mai napon tartott közgyűlésünkben hozott határozatunkat, hasonszerű határozathozatal céljából megküldjük. Kelt Zemplénvármegye törvényhatóságának Sátoraljaujhelyen, 1905. évi szeptember hó 28-án tartott közgyűlésén. Zemplénvármegye közönségének nevében: Dokus Gyula alispán.

A politikai helyzet tárgyalása napirendre tűzött, Zemplénvármegye törvényhatósági bizottsága a hazafias fájdalom és elkeseredés legmélyebb érzésével vett hírt arról a súlyos megbántásról, amelyet f. év. szeptember 23-án Bécsben a szövetkezett ellenzéki pártok vezéreinek személyében az egész magyar nemzetet érte.

A törvényhatósági bizottság rendületlenül elszánt kitarással folytatja a nemzeti jogokért felvett alkotmányos küzdelmet s az alkotmány védelmének törvényes talajáról semmiféle hatalmi erőszak, még királyi szó hatása alatt sem fog lelépni és meghátrálni. Minden felülről jövő támadás és erőszak csak fokozza elszánt lelkesedésünket. Nyomorúságra, szenvedésre, ha szabadságnak és jogaink védelmére kívánja, készen vagyunk, csak egyre nem vagyunk s nem leszünk készen soha: jogainkról, szabadságunkról való gyáva lemondásra. Nyomorúság és szen-

vedés elviselése erőf. fogadni nekünk úgyünk igazságának s diadalunk bizonyosságának s diadalunk bizonyosságának tudata.

Az átirat további részében a hazafias vármegye a király tanácsosait a haza és nemzet ellenségének nyilvánítja, egyszersmind bizalommal és testvéri szeretettel üdvözli a nemzet megbántott vezéreit, eljárásukat mindegyben helyes, törhetetlen kitarásra kéri.

Az átiratot Debrecen törvényhatósági bizottsága jövő havi közgyűlésén fogja tárgyalni.

— **Utáthidalás.** A diószegi utáthidalása ügyében a Máv. igazgatósága e hó 20-án délelőtt 10 órára tűzte ki az áthidalási helyszíni tárgyalását. Ezen részt vesz a debreceni dióhányvár igazgatósága, az Erzsébet-malom, a Máv. üzletvezetősége és a Debrecen város.

— **Külföldi újságírók Budapesten.** Az a rendkívüli érdeklődés, mely újabb időben mutatkozik a külföld részéről a magyarországi események iránt, eléggé kifejezést nyer abban a tényben, hogy a külföldi újságíróknak egész serege tartózkodik Budapesten, Angol, francia, olasz, amerikai, orosz, dán, norvég hírlapok tudósítói járják most sorba a parlamenti többség vezéreit, hogy tőlük a válság ügyében információkat szerezzenek, amelynek előreláthatólag az lesz az üdvös következménye, hogy külföldi sajtóban a baci tudósítók révén elterjedt hamis és éles hírekkel szemben igaz világlátásban fog állani hazánk mai válságos helyzetének története és minden frázisa.

— **Kossuth Lajos segédtestje meghalt.** Már rövid táviratban hírt adtunk arról, hogy Láng J. István 1848-as honvédőrnagy, — Kossuth Lajos kormányzóknak segédtestje az elmúlt szerdán nyolcvanhat éves korában meghalt. — A szabadságharc leverés után töröknek öltözve jutott át a Dunán Törökországba. — Rövid időre ezután már az Egyesült Államokba ment át s itt eleinte Bostonban lakott. 1869. évben költözött St. Louisba, ahol kereskedést folytatott. Par. hét előtt Newyorkba ment, hogy a telet ott töltsse, de az égalj nem volt kedvező egészségére s ezért két hét előtt hazament St. Louisba, ahol most meghalt. Önkéntes számkivetésének egész ideje alatt nem látogatta meg egyszer sem Magyarországot, de az otthoni állapotokról mindig pontos tudomása volt magyarországi hírlapjai útján. Ugy hiszik, hogy az öreg ur halálát siettették az ünneplés izgalmai, melyben két hét előtt Newyorkban részesítették magyar tisztelői. A st. louis-i magyarok ugyanis ünneplést terveztek Láng visszatérte után, de arról le kellett mondaniok, mert Lang már nagyon meggyöngyülten érkezett vissza Newyorkból. A nagy idők tanuját a Mount Sinai temetőbe helyezték pénteken örök nyugalomra tizennégy év előtt elhunyt neje mellé.

— **Előadás a tüdőgümőkorról.** A debreceni orvosgyógyászati egyesület f. é. október 14-én délután 5 órakor saját helyiségében tudományos ülést tart. Tárgya: dr. Tüdős Kálmán „a tüdőgümőkór korai felismerése” című előadása.

— **A hadkötelesek összeírása.** A honvédelemügyi miniszter neuregiben felszólította a vármegye alispánját, hogy irassa össze a hadköteleseket. A miniszter bizonyára tudja, mért van szükség ezekre a nevekre; lehet, hogy erőszakos asszentálás következik, lehet, hogy ez is csak fenyegetés. Az alispán azonban kiadta a rendeletet s ma már a szolgabírák beérkezették a névsort, amelyet a vármegye a honvédelemügyi miniszternek el fog küldeni.

— **Bentartják a póttartalékosokat.** Azok a póttartalékosok, akik még kiképzésben nem részesültek, a minap vonultak be, abban a jóhiszemű feltevésben, hogy a kiképzés után, nyolc hét múlva visszatérhetnek polgári foglalkozásukhoz. Amint azonban katonai körökből értesülünk, ez a reményesség nem fog beteljesedni, mert a hadvezetőség elhatározta, hogy a kiképzés befejezése után

a póttartalékosokat az ujonchiány pótlása végett szolgálattételre visszatartja a jövő tavaszig. Ezt az intézkedést azzal indokolja a hadvezetőség, hogy a póttartalékosok legfiatalabb korosztálya szükség esetén és kivételesen szolgálattételre szorítható. Az érdekeltekből debreceni póttartalékosok körében ez intézkedés híre annál nagyobb elkeseredést kelt, mivel köztudomású, hogy a kiképzésre szóló behívókat a közigazgatási hatóságok csupán azért kímélték, mivel félhivatalos kijelentésekben biztosítást kaptak az iránt, hogy a kiképzésre behívott póttartalékosokkal nem fogják az ujonchiányt pótolni.

— **Az asszony.** A rossz asszonyok boldogtalanságot okozott már. A rossz asszony tette tönkre Szemán János hajdusámsoni lakost is, a kinek egész vagyonát, 2200 koronát lopta el a hitese felesége, a ki azután a kocsi-szával, Debreceni Lajossal megszökött. Az asszony rábeszélte férjét, hogy adjanak el mindent és vándoroljanak ki. A férj így pénzre tett mindent. Az asszony ekkor meglopta és megszökött a szeretőjével. A szegény férj feljelentette a tolvaj és hűtlen asszonyt a csendőrségen.

— **Az állat.** Kovács János Csapó u. 32. sz. a lakó asztalos mester ocsmány büntetést jelentette fel Horog Sándor nevű inasát, aki azonban megneszélte a dolgot és megszökött. A gaz fickó ocsmány merényletet akart elkövetni a gazdája 8 éves leánykájára, aki nagy betegje lett az esetnek. A megszökött merényletet nyomozzák.

— **Ittas emberek az utcákon.** Szomorú, de mindennapi látvány Debrecenben, hogy holt részeg emberek fetrengenek az utcákon. Az este Mile Imre nevű csavargó a főtéren, Jácskó Sándor a Petőfi téren, Domrádi Mihály nemzetközi szocialista munkás pedig a Dégenfeld téren heverték részegen, úgy hogy hordágyon kellett őket hazaszállítani. Miután Domrádiról kiült, hogy hetek óta hajléka sincsen és a tavasz óta sztrájkol, azaz nem dolgozik, hazatoloncolják. Domrádi különben olyan nagy szocialista, hogy a nadrágja is veres és a rendőri börtönben egész nap dalolja:

Ki ellen áll, hadd vesszen ő,
Szabad lesz a jövő.

Persze komikus kisse, hogy a világmegváltó szocializmus himnuszát ilyen züllött alak énekelte a rendőri börtönben.

— **Pör két város között.** A hajdusági Nádudvar községhez közeledő, de Hajdusoboszlóhoz tartozó ugynevezett angyalházi pusztát jórészen nádudvari lakosok bírák örökös tulajdonjoggal, a szoboszlói közbirtokosság azonban ennek dacára nem ismeri el a nádudvariak legeltetési jogát az angyalházi pusztán közlegelőnél. A földmívelési minisztérium már két ízben rendelkezett el, hogy a legeltetési igazolvány a nádudvari birtokok részére is kiszolgáltatandó, a szoboszlói közbirtokosság azonban nem tett eleget a minisztérium rendelkezésének. A két város között most pörre került a sor. Az ügyben a debreceni kir. törvényszék mond ítéletet. A nádudvariak a legeltetési jog elismerésén kívül háromévi kárpótlást is követelnek Hajdusoboszlótól.

— **Hamis pénz.** Hajduböszörményből írják, hogy Bíró Szabó Mihály hamis 50 koronással akart fizetni a városi adóhivatalban. A pénzt elvették tőle és a vizsgálatot megindították. A hamisítvány alapszíne és nyomása elég jól sikerült, leginkább a magyar szöveg nyomásán lehet észrevenni, hogy a bankjegy hamis, mert a betűk formátlanak és néhol elmosódtak.

— **Szüret után.** Hajduböszörményből írják: H. Varga Ferenc 75 éves gazda vig szüret után este egyedül maradt a pajtában. Másnap reggel Vargát halva találták. Nem tudni, szívizélhűdés érte-e, vagy bűntény forog-e fenn. A vizsgálatot megindították.

— **Nagy ékszerlopás.** Nyiregyháziáról jelentik a rendőrségnek: Lázár Kálmán odaváló nyugalmazott kir. főügyész kárára tegnap nagy ékszerlopás történt. Az ellopt ékszerek egy recézett kettős fedélű női arany óra, egy láncszemekből készült feltűnő hosszú arany nyaklánc, egy arany karika jegygyűrű 1878 június 24. Lázár Kálmán bevéséssel, továbbá egy zafír, egy briliáns és egy rubin köves gyűrű melyek több ezer korona értékét képviselik. A debreceni rendőrség a nyiregyházi rendőrség távirati értesítése folytán megletta a szükséges intézkedéseket a tolvajok kézrekerítésére.

— **A Debreceni Felső Keresk. Iskolával kapcsolatos Keresk. Esti Szaktan-folyam** e hó 11-én megavált. Az előadások hetenként négyszer, és polg. hitfőn, kelten szerdán és esütörtökön este 8-10-ig tartanak meg a következő tantárgyakból: Kereskedelelem és váltószámok, Keresk, számtan, Keresk. levelevés és Könyvtudomány.

A tanfolyamra hallgatók korlátolt számában még felvehető.

— **Hármas ikrek.** Fuli Lina 36 éves újvárosi napszámosnő tegnap délután fél hat órakor három egészséges fiúgyermeknek adott életet. Kettő közülük rendes nagyságu, a középső kissé kisebb és gyengébb a szokottnál. Sok az istenáldásból a szegény asszonynak, ki már nyolcadik ízben betegedett le a sok gyermekére alig képes keresni Ujszilott gyermekait sem képes maga táplálni. Az asszony most három kisdéjével egy ágyban fekszik az újvárosi Tüz-utca 11. szám alatt.

— **Kecskeméthy sikkasztásának epiloga.** A főváros hírhedt sikkasztóját kérekeríteni nem sikerült ugyan, ellenben a nyomozás a fővárosnak igen nagy költségeket okozott. De még ezzel sem fejeződött be ez a dolog, mert ma érkezett a budapesti királyi ügyészségtől a tanácshoz átirat, melyben az újabb felmerült költségek megtérítését kéri. Felmerült pedig üldöztetési költség címén 461 korona 91 fillér, a clevelandi alkonzulátus távirat költségé fejében 123 korona 50 fillér és a kalkuttai konzulátus távirat költségé fejében 122 korona 66 fillér.

— **Vitézkedő mészároslegény.** Klein József, aki Kolb Jakab pástikózi kóser mészárszékeben segéd, arról nevezetes, hogy minden ok nélkül okoz másoknak károkat. Ma hajnali negyed 3 órakor a rendőrségre éppen akkor érte tetten, amikor a szőlő és börtörmelő szövetkezet Simonffy-utcai üzletének cinktábláját akarta leszedni. A jeles ifjút bekísérték, aki nagy hangon kiabálta végig a főutcat, hogy ő nem fél se rendőrtől, se mástól, mert ha egyet fűtten az elvtársának, hát forradalom lesz Debrecenben. A kóser mészáros legénynek majd érzékeny birsággal, fogja elvenni a kedvét a rendőrség a forradalmárkodástól, amely a mások vágyának a megrongálásában nyilvánul.

— **Jókarban lévő használt ruganyos teherhordó kocsit megvételre keres a Debreceni Erőtakarmány gyár, Margit fürdő telepen.**

x **Irigy hölgyek** nem árulják el egymásnak, hogy a legjobb és legbiztosabb szépitőszert a Balassa féle ugorkatej, mely még a legérzékenyebb bőrnak sem ártalmas. Kiáltásáért a párisi bécsi kiállításokon aranyéremmel tüntetett ki. Nélkülözhetetlen toltette cikk, bál, sáta, színház előtt, de különösen a nap és szél befolyása ellen. Üvegje 2 korona a gyógyszerárterületen. Postán küldi a kényitő, — Balassa K. gyógyszerára, Budapest, Erzsébet falva.

TAVIRATOK.

Az uralkodó habozása.

Bécs, október 13. Fejérváry Géza báró ma egész délelőtt a magyar házbán várta az uralkodó meghívását, hogy kihallgatásra menjen, de a meghívás

délig nem érkezett meg. Az udvarhoz közel álló közből az a hír szivárgott ki, hogy az uralkodó irtózik a Fejérváry drasztikus kísérletezéseitől és nem adja hozzá a beleegyezését, hanem vár december 19-éig, hátha mégis közeledni fog hozzá a koalíció. (Arra ugyan szeptember 23 után hiába vár!) Más hírforrás szerint holnap fogadja az uralkodó Fejérváryt és megadja neki felhatalmazást az erőszakos eszközökkel való kormányzásra. Az a hír is erősen tartja magát, hogy december 19-éig nem lesz se erőszakos adószedés, se ujoncozás.

Széchényi Miklós tiltakozása.

Bécs, október 13. Széchényi Miklós gróf erőyes tiltakozást tett közzé a lap azon híre ellen, hogy a darabont kabinetben tárcát vállalna. Az tény, hogy Burián István báróval tárgyalt, de nem ez irányban. Nem igaz az, hogy az uralkodónak tervet volnának vele.

Az egyetemi körért.

Budapest, október 13. Az egyetemi ifjuság mozgalmat indított az egyetemi kör régi jogait visszaszerzésére. Ma nagy küldetésig tisztelt Láng Lajos rektoránál. Az ifjuság szónoka azzal érvelt, hogy azért szorultak ki az egyetemi polgárok az utcára, mert az egyetemi körben nincs alkalom a szervezkedésre. Láng Lajos megígérte, hogy az ifjuság memorandumát pártolól fogja az egyetemi tanács elé terjesztetni.

Az orosz forradalom.

Moszkva, október 13. A folytonos zavargások valóságos forradalommá nőnek. A villamos vasutársaság beszüntette a közlekedést, öt nap óta nem jelennek meg az újságok sem. A városban leírhatatlan a nyomor és inség. A statáriumot holnap kifogják hirdetni. A munkások a Duk-féle kerékpárgyárban sztrájkra kényszerítették a munkásokat. A fiatalabbak abba is hagyták azonnal a munkát, de az öregebb munkások vonakodtak. A gyárvezetőség értesítette a rendőrséget, mire erős kőzakesapat jelent meg a gyár előtt, de a gyártelepre nem tudott behatolni. A kőzások az utról lövöldöztek a gyárudvarra és 30 munkást halálosan megölték könnyebben megsebesítettek. A harc másfél óráig tartott. — A város többi részein is számos véres összeütközés történt a rendőrök és polgárok közt, amelynek következtében sok rendőr és polgár meghalt vagy megsebesült. A kórházak és börtönök megteltek.

Látogatók József főhercegnél.

Bécs, október 13. Gizella bajor főhercegnő ma délelőtt érkezett ide Konrád főherceg társaságában, a vasuton az uralkodó fogadta őket. Rövid ideig időztek csak Schönbrunban, azután folytatták útjukat kistapolosány felé, ahol József főherceg vendégei lesznek.

Delcassé ügye.

Berlin, október 13. A német kormány legközelebb nyilatkozatot tesz közzé a Delcassé-ügyben. A birodalmi gyűlést még e hónap végére összehívják.

BEGÉNY-OSARNOK.**Apáca és kegyenőző.**

Regény a bécsi életről.

Magyarosította: Szabó Antal. 117

— Igen, az ő saját módja szerint. Csak úgy orozva. Tudja, hogy gyűlöltöm őt, s mióta ezt tudja, okom van félni tőle.

— A nyomorult.

— A legújabb balletben egy csodaszép virágbokrétát kaptam. Egy fiatal karácsonyos vette azt fel, hogy nekem átnyújtsa. Mielőtt átnyújtotta volna megszagolta az illatos virágokat, elájult, s másnap halva volt. A virágok megvoltak mérgezve.

— Megmérgezve?

— Igen. Nem lehetett megtudni, hogy ki és honnan dobta a virágot, de én mindjárt sejtettem, hogy ki részesített ezen megtiszteltetésben.

— Hiszen ez rettenetes.

— Néhány nap múlva kétszersültet hozattam a théához. Volt egy szép kis bolognai kutyám, igen nyalánk kis állat. Egy darab kétszersültet adtam neki, s pár perc múlva görcsös réngásokban vége lett. Szegénynek a nyalánság életébe került.

— De istenem, hát igaz lenne ez?

— Szent igaz. Képzheti kegyed, hogy azóta mennyire óvatos vagyok, bár én még inkább szeretem a nyalánságot, mint kis Bijoum. S most mielőtt enném valamit, miután Bijoum nincs, mindent az orosz herceg-gemmel izeltetek meg.

— Igen, igen, legyen óvatos ön, kérem önt mindenre.

— Hiszen hallja, hogy orvos vagyok, de nemesak méreg létezik ám, hanem acél és vas is, melyel az ajkakat örökre elnémitani lehet, s a tőr az nem olyan étel, melyet oroszokkal előre megizeltethetnek.

— Tehát kegyed attól tart, hogy...

— Hogy egy tördőfés, vagy más valami ilyes is vár rám. Mert valahányszor az utcára kilépek, mindig kísér valaki, ki igen hasonlít egy nápolyi brávóhoz.

E beszélgetés az udvarban folytatott, s azt Muki és Wencel szakították félbe, kik a ház kapuján léptek be, s a gyáros felé közeledtek.

A két jómádár oly gyanusán nézett ki, hogy a táncosnő egy pirouettel felre ugrott, mert ismét gálánt ellenségének valami kellemetlen lököléstől félt.

Igy eltűnt a két rüpkő látköréből, de mégis minden szót hallhatott a mit ezek beszéltek.

— Mit kívántok bajtársak? — kérdé Antal a két nemzetőrt.

— Egy vak öreg urral lenne pár szavunk, a ki itt lakik.

— Bienenfeldnek hívják, s hajdan házi-inspector volt.

— Sajnálom barátaim, Bienenfeld ur beteg és senkit nem fogadhat el.

— Pedig igen fontos dolgokat kellene közölnünk vele.

— Ő ismer minket, s tudja, hogy jó indulattal vagyunk iránta.

— Ugy? Ő ismer benneteket? Ha szabad kérdezem, hol ismerkedett meg veletek?...

— A kriminálban, hol egy ideig szobafőnökünk volt.

— En Wencel vagyok a Körmös, ez pedig itt pajtásom Muki a Bukfenc.

— Ah, emlékszem már, valóban nagybátyám beszél velem felőletek.

— Az ön nagybátyja? Ah, hisz ön Still Antal ur!

— Gyáros!

— Ugy van.

— Ha úgy van és Bienenfeld ur csak ugyan nem fogadhat el bennünket; az esetben önnek is elmondjuk dolgunkat.

— De csak úgy, ha el nem árul ön bennünket.

— Beszéljetelek bátran, pajtások.

— Bienenfeld ur mindennap reggel hét nyolc óra közt a schottenfeldi templomba megy.

— Ugy van.

— Mi fel vagyunk bérelve, hogy a templom előtt lesünk rá, s egy ügyetlen lövés által kissé löjjük agyon.

— Szent isten!

— Kétezer forint van nekünk ígérve a lövésért, a mi igen szép összeg pénz, ugy, hogy mi nem utasíthatjuk vissza.

— Nem?

— Mert ha mi visszautasítjuk, akkor más keresi meg, a ki nem szereti annyira a szegény öreget, mi mi.

— És ti mégis képesek volnátok?

— Mi csak inteni akartuk a mi szobafőnökünket, hogy néhány hétig ne hagyja el a házat, tőlünk nincs mit félnie, de mint már említém nem minden gazember oly kedélyes és jó fu mint mi.

— És ki azon szörnyeteg, a ki a szegény öregnek élete ellen tör?

— Ez olyan kérdés, melyre mi nem felelhetünk meg uram.

(Folyt. köv.)

MEZŐGAZDASÁG.

Petróleumkivitel Oroszországba. Az osztrák és magyar petróleumgyárak nagasra felcseperedett részvényei az utóbbi napokban banyailó irányzatot vettek, mert az orosz kormány nem megy bele a petróleum beviteli vámjának leszállításába, hanem csak a nyersolaj behozatalát akarja szabaddá tenni. A részvények áresése nincs indokolva, mert Oroszország kénytelen lesz minden körülmények között nagyobb mennyiségű petróleumot Galiciából beszerezni.

Szüret a nagyváradai hegyen. A nagyváradai szőlőhegyen tegnap kezdődött meg a szüret. A szőlőgazdák legnagyobb része hozzá is fogott kedvező szép időben a termés leszüretéséhez. Az eddigi eredményekből következtetve mirőség tekintetében kielégítő lesz az idei bor, mennyiségre nézve azonban alul marad a közepes termésen. A gazdákat különösen az keseríti el, hogy nincs kellő piaca a mustnak s így az áruk nagyon is alacsonyok.

Mezőgazdasági intézményeinket tanulmányozó japánok. A japán kereskedelemügyi és földmívelésügyi miniszterium államtitkára: Benji Hiro tükérával hosszabb idő óta tanulmányuton van Magyarországon. Szapáry Péter gróf földmívelésügyi min. osztálytanácsos vezetésével meglátogatták eddig az állami méneshirtokokat, Lajos bajor kir. herceg sarvári uradalmát, Solvarzenberg Alajos herceg pincegazdaságát. Az államtitkár moori, neszmélyi borokat visz Tokióba a császárnak.

Kereskedelmi szerződésünk Svájc-al. Ma kezdődtek meg Bécsben a Svájccal való kereskedelmi alkudozások. Ez alkalomból a svájci államszövetség megbízottai, dr. Künzli Arnold, dr. Frey Alfréd, dr. Schüller és dr. Saur már tegnap Bécsbe érkeztek. Svájc irányában Magyarország főleg állatok, baromfi és bor kivitelével van érdekelve.

A budapesti kőbányai sertés-kereskedelmi oszarnok jelentése.

1905. okt. 13.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi: Nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 137—138 fillérig. Fialat közép (páronként 251—330 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. — II. Magyarországi: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogramm feletti súlyban 139—141 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 136—137 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) 1) Nehéz (páronként 240 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. A hízott sertés fizetési irányzata csendesesebb.

Kardos László

Debrecen

Kossuth-utca 9. szám alatti nagyraktárainban vásárolhatók határozott áron, kifogástalan minőségben

a legszebb teli áruk,

mennyasszonyi kelengyék, paplanok, madracok, függönyök, magyargyártmányu pokrócok, asztali mük, házivásznak valódi Jäger gyapju alsóruhák, harisnyák, szőnyegek.

Van szerencsém a m. t. vevőközönséget értesíteni hogy tulhalmozott raktár miatt a

férfi divat cikkeket

(u. m. Ingeket, alsó nadrágokat gallérokat kék-előket, kalapokat, nyakkendőket stb.)

beszerzési áron alól

bocsátom áruba.

Ezen kedvező bevásárlási alkalmat a m. t. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel:

BORSOS KATA,
DEBRECEN, Városháza.

En

ismerek egy bőrpoló szerit, mely különösen mitesszerek, hőségkiütések elmulasztására és kellemes arcszin elérésére alkalmas. Nincs jobb és hathatósabb gyógyszer, mint a

BERGMANN-féle LILJOMTEJSZAPPAN

(védjegy: kéthegymászó)

Bergmann és Társa Teschen

Kapható darabonként 80 filléért: Grósz Nagy Ferencz gyógyszerárban.

A vegyileg megvizsgált, amellott hatóságilag az arozbőrre ártalmatlannak talált

SZÓRVESZTŐ

Háveleja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen, arozbőrűt gyökerestől, anélkül, hogy az arozbőrnek legkevésbé is ártana és az arcnak megadja az üdőséget, finomságot és simaságot. Ára 7 korona. Vidéki megrendelések dísrétketten utánvét mellett eszközöl

Scmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18 szám.

Kérjen prospektust!
Tiphus és hasonló járványok ellen
 a legbiztosabb óvszer a
NOXALL JR.

a jelenkor legtekélyesebb, legkitűnőbb, a legolcsóbb és a legkezebb vízszűrője, mely az ivóvizet kristálytisztává és a legrosszabb vizet is élvezhetővé változtatja. Amerika, Angol, Belgium és Németországban több százezer van használatban. Minden felszerelés nélkül bárki is bármely vízvezeték csapjára könnyen feltehető.

Egy darab ára **K 22.50.**
 használati utasítással

Kapható:
AUER IGNÁC-nál
 Budapest, VIII., Kerepesi-ut 11. sz.
 Telefon 55-38.

a NOXALL JR magához kizárólagos
 kereskedelmi jogát, valamint minden
 műszaki és jobb vaskereskedésben,
Nélkülföldön minden háztartásban.

Globin

a legjobb és legfinomabb
 czipőisztíftószer

Öreg ember nem vén ember

akkor, ha a leghíresebb tanárok által kipróbált
LYDOL amerikai tablettákat használja.
 mik az elgyöngült férfierőt vissza
 adják. Csakis elgyöngült férfierő

(impotencia) elleni szer. Rendes használat mellett
 esodás hatású pár nap alatt nemcsak fiatal de
 idős férfiak is. Törv. védve. Ára: 6 kor.

Szétküldés **1000** mellett postán utánvételrel vagy a
 pénz előzetes beküldése után naponta.

Raditz J. gyógyszerháza a „Fehér Kereszt”-
 hez Bpest. IV. Fővámter 6. (a köz-
 ponti vásárcsarnokkal szemben.)

Főraktárak Budapesten: Török J. gyógytára Ki-
 rály-utca 12. sz. és Nádor-gyógytár Váci-
 körút 17. sz.

NYAVALYA TÖRÉS!

Mi nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szen-
 ved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható
 szabad. „Hattyu gyógyszerár” által **Majna-Frankfurt.**

Jelzálogkölesönök

(ujak és konvertálások) igen előnyö-
 sen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék
 elhelyezése által. — Uradalmak, birto-
 kok és házakon kívül **gyárak és ipar-
 telepek** is elfogadtnak jelzálogul. Le-
 vélbeli megkereséseket továbbit. Osteu-
 ropäische Presse kiadóhivatal Budapest,
 Kazinczy-utca 2.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyó-
 gyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutattétről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár
 a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett
 gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

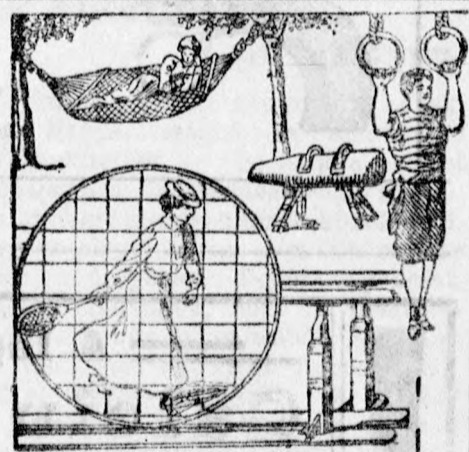

ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
 VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
 EGÉSZ MAGYARORSZÁG ÉS MELLEKTARTOMÁNYAI TERÜLETÉRE
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
 BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
 TELEFON: 11-12. * Gyűjtőnyelv: ELŐRÖG BPEST.

Shállítanak kitűnő minőségű Portland és Roman-
 cementet a piaci áron, a legkedvezőbb feltételek
 mellett.

ÉPÍTŐMESTERNEK
 BETON-ÉPT. VÁLLALKOZÓK
 CEMENTÁRU-GYÁROK
 ÉPÍTÉSI ANYAG-KERESKEDŐK

1905. évi állami élelmiszer-ellenőrzés szerint a leg-
 tisztább és legbiztosabb minőségű cementet
 készítenek, mely csak helyes használat mellett,
 ha az építkezés igen előnyös feltételek között
 történik, adhat eredményt.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, kerítőháló, tekojáték, szék,
 ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbi-
 ható beszerzési forrás.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-lelap
 BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltaz 12.

(Központi városi és épület) a Helyi-utcai szomszéd.
 Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
 Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan
 eszközöltetnek.

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitók

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berende-
 zések eredeti tervek szerint.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha aszükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Melyik gazdag urnő

Volna hajlandó viszonyszolgálat fejében egy intelligens jóképű fiatal embernek 200 koronát rövid határidőre kölcsönözni? cím „Diskréció” e lap kiadóhivatalába.

„Delta“

levele van a kiadóba, kérem vegye át.

Két fiatal urleány

levelezni óhajt két intelligens fiatal uri emberrel „Csak azért is” jellegre a kiadóba.

Intelligens

Intal szép leányt vagy aszénnyt pártfogolnék csakis eljes címmel ellátott leveleket „Delta” jelleggel a kiadóhivatal továbbít.

Monogramok

Mimzese elváltatlik Veres utca 15.

Utazók.

Fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyerne. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak kuldjék referentiákkal ellátott ajánlataikat „K. K.” jelleg alatt Debrecen posta restante.”

Kiadó

A vámospécsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi utca 6. szám alatt.

Fűszer üzletbe

annló felvétetik cím a kiadóba.

Makulatur

Ujság papir) kaplato a kiadóhivatalban.

Csinosan butorozott

Külön bejárati butorozott szoba kerestetik ajánlatokat ár megjelölésel „Intelligens” jellegre a kiadóba kérek.

Nőiruha varrótermünket

ujjonnan szervezve, annak vezetésére

Fülöp Sándor

birneves szabó mestert nyertük meg, hol

**Kabátokat, Angol-Costümeket,
Séta- és Alkalmiruhákat**

sajat szöveteinkből

a legkényebb igényeknek is megfelelően rövid idő alatt jutányosan készítettünk

Bosznay J. és Társa

női divatterme

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

Gyöngékedők

a fejlődésben, vagy a tanulásban visszamaradó gyermekek, vérszegények, bágyadt, ideges, sok munkától elgyengült, könnyen izgatódó felnöttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szert **Dr. Hammel Halmatogenjét.**

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő gyorsan visszatér, az egész idegrendszer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessék kémi és senki se fogadjon el semmi féle utánezatot.

Ha egészséges és hosszú életü akar lenni, igyék **K. Impér**

„Répáti” **gyógysavanyúvizet**

Magyarország giesshüblije!!

Ize és gyógyhatása páratlan.

Gyógyjavaslat: felesleges savképződés, a légző és emésztő szervek mindennemű hurutos megbetegedésénél, köhögés, rekedtség, gyomor és bélbajok a hólyag hurutos megbetegedései, máj- és vese, köszvényes bántalmak, vérszegénység ellen.

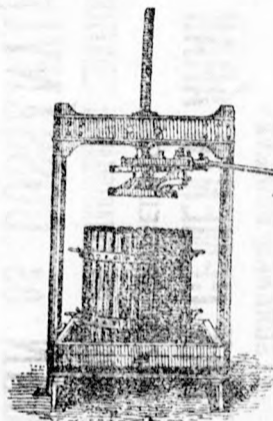
Házhoz szállitva:

1 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt **32 fillér**
üvegeket visszavesszük: **12**
1/2 lt. „Répáti” gyógyviz üveggel együtt **23 fillér**
üvegeket visszavesszük: **7**

Főraktár Debrecen és vidékére.

Weisz Andor Csapó-u. 1

Telefon 332.

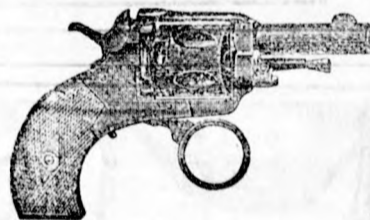

„URSUS” a legtökéletesebb vasgerenda szerkezetü szabadalmazott borsajtó. Felsőnyomással, a törköly egy darabban vehető le a must vasrészekkel nem érintkezik s így a bor megfeketedése kizáva. Legmagasabb nyomóképesség. **Honi gyártmány.**

Budweisz-i és honi gyártmányu porcellán valamint meidingerköpeny-és öntöttvas kályhák, minden szerkezetü vas és porcellán burkolatu konyhák.

Vadászfegyverek és felszerelések, revolverek, hüvelyek és töltények. **Lőpor áruda.**

Újdonság! Browning rendszerü ismétlő fegyver, 1903. minta.

Képes árlap ingyen és bérmentve.
Tóth Gyula.

Debrecen, Piac-utca 20-27 sz

A legfinomabb

Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládáknban, vagy 100 kilós csemagoláknban skermely állomásra szállitva, Magyarország főutvonalsin.

A szám-ölasszeg előleges beküldése, vagy utánvét nélkül kapható:

Sociatá anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.